

Jaunais būvniecības regulējums

Būvniecības un mājokļu politikas
departaments
05.10.2014.

LATVIJAS REPUBLIKAS
EKONOMIKAS MINISTRIJA
MINISTRY OF ECONOMICS
OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Ministru kabinetā pieņemtie MK noteikumi

- „Būvkomersantu reģistrācijas noteikumi” Nr.116;
- „Noteikumi par Eiropas tehnisko novērtējumu” Nr.112;
- „Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība” Nr.156;
- „Vispārīgie būvnoteikumi” Nr.500;
- „Noteikumi par būvinspektoriem” Nr.499;
- „Elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas un būvniecības būvnoteikumi” Nr.;
- „Noteikumi par būvdarbu veicēju un būvspeciālistu civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu” Nr.502;
- „Latvijas Būvniecības padomes izveidošanas un darbības kārtība” Nr.513;
- „Ēku būvnoteikumi” Nr.529;
- „Dzelzceļa būvnoteikumi” Nr.530;

Ministru kabinetā pieņemtie MK noteikumi

- „Hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi” Nr.550;
- „Ostu hidrotehnisko, siltumenerģijas, gāzes un citu, atsevišķi neklasificētu, inženierbūvju būvnoteikumi” Nr.551.
- „Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” Nr.610;
- „Elektroenerģijas ražošanas, glabāšanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi” Nr.573;
- „Autoceļu un ielu būvnoteikumi” Nr.633;
- „Noteikumi par mākslīgo salu, būvju un iekārtu būvniecību, ierīkošanu un ekspluatāciju jūrā” Nr.550;
- „Latvijas Republikas iekšējo jūras ūdeņu, teritoriālās jūras un ekskluzīvās ekonomiskās zonas būvju būvnoteikumi ” Nr.631;

u.c.

https://em.gov.lv/lv/nozares_politika/buvnieciba/normativie_akti/normativo_aktu_saraksts/

MK noteikumi izstrādes stadijā

- „Ar radiācijas drošību saistīto būvju būvnoteikumi” – plānots, ka stāsies spēkā 2015.gadā;
- „Noteikumi par būvkomersantu klasifikāciju” – plānots ka stāsies spēkā 01.01.2016.

Likuma piemērošanas joma

□ Likumu piemēro jaunu būvju būvniecībai, kā arī esošu būvju pārbūvei (rekonstrukcija), atjaunošanai (renovācija), restaurācijai, nojaukšanai, novietošanai, ierīkošanai, lietošanas veida maiņai bez pārbūves un konservācijai.

(Būvniecības likuma 3.pants)

Iestāžu kompetence

☐ Normatīvo aktu sagatavošana:

Visus ar būvniecību saistītos normatīvos aktus sagatavo Ekonomikas ministrija. Nozaru ministrijas atbilstoši to nolikumos noteiktai kompetencei sniedz speciālos būvnoteikumos iekļaujamo informāciju.

☐ Būvniecības publiskā uzraudzība un kontrole:

-vietējā pašvaldība;

- cita iestāde, ja tās kompetencē ir izdot būvatļauju;

-būvniecības valsts kontroles birojs.

☐ Būvizstrādājumu tirgus uzraudzība:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Būvniecības valsts kontroles birojs

Birojs nodrošina:

Būvdarbu valsts kontroli, veicot šādu būvju būvdarbu kontroli un pieņemšanu ekspluatācijā:

- tādu jaunu publisku ēku būvniecību un pārbūvi, kurās paredzēts vienlaikus uzturēties vairāk nekā 100 cilvēkiem (turpmāk — publiska ēka),
- būves, kuru paredzētajai būvniecībai atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtēšanu" 4.panta pirmās daļas 1.punktam piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra,
- jaunas būves vai esošu būvju pārbūves, kuru ieceres iesniedzējs ir pašvaldība, ja publisku būvdarbu līguma līgumcena ir 1,5 miljoni euro vai lielāka;
- Nodrošina publisku ēku ekspluatācijas uzraudzību.

Būvniecības valsts kontroles birojs

1. Ieceres stadija	2. Būvatļaujas izdošanas stadija	3. Būvdarbu stadija	4. Nodošanas ekspluatācijā stadija
nē	nē	Jā	Jā

Būvatļauja

- Būvatļauja – administratīvs akts ar nosacījumiem projektēšanai un būvdarbiem; (būvdarbus var uzsākt pēc nosacījumu izpildes un tad, kad administratīvais akts kļuvis neapstrīdams).
- **Dokuments, ar kuru tiek izlemts jautājums par atļauju būvēt!**

Būvniecības process līdz 01.10.2014.

Būvniecības ierosinātājs

10.d.d.

Plānošanas un arhitektūras
uzdevums

Skiču projekts

Tehniskais projekts

15.d.d.

Būvprojekta akcepts

Būvatļaujas pieprasījums

5.d.d.

Būvatļauja

Apliecinājums par būves
gatavību

10.d.d.

Akts par pieņemšanu
ekspluatācijā

PAU derīgums (2.,4.gadi)

Būvprojekts (2.gadi)

Būvdarbi (5.,8.gadi)

Jaunais process

Būvniecības ierosinātājs

Būvprojekts minimālā sastāvā

30.d.d.

Būvatļauja

Projektēšanas
nosacījumu
izpilde

Projektēšana
2. vai 4.gadi

Būvdarbu
nosacījumu
izpilde

Būvdarbu
nosacījumi

Apliec
ināju
ms
par
būves
gatavī
bu

Būvdarbi (5.,8.gadi)

Akts par
pieņemšanu
ekspluatācijā

Lēmumu pieņemšanas termiņi

- ❑ Būvatļaujas izdošana/atteikums izdot būvatļauju vai būvniecības ieceres publisku apspriešanu – 1 mēnesis;
- ❑ Būvniecības ieceres akcepts, izdarot atzīmi apliecinājuma kartē, vai atteikums izdarīt atzīmi – 14 dienu laikā;
- ❑ Būvniecības ieceres akcepts, izdarot atzīmi būvniecības ieceres paskaidrojuma rakstā, vai atteikums izdarīt atzīmi – 7 dienu laikā;
- ❑ Par izmaiņu atļauju būvprojektā, kā arī par izmaiņām būvatļaujā gadījumos, kad mainās būvatļaujas adresāts, būvdarbu vadītājs, būvuzraugs vai autoruzraugs - 14 dienu laikā.

Atzīmju izdarīšanas termiņi būvatļaujā

- ❑ Būvvalde izdara atzīmi būvatļaujā par tajā ietverto projektēšanas nosacījumu izpildi 15 darba dienu laikā no dienas, kad būvvaldei iesniegti dokumenti, kas apliecina visu attiecīgo nosacījumu izpildi.
- ❑ Atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi paskaidrojuma rakstā, apliecinājuma kartē vai būvatļaujā būvvalde izdara piecu darba dienu laikā no dienas, kad būvvaldei iesniegti dokumenti, kas apliecina visu attiecīgo nosacījumu izpildi.

Sabiedriskā (publiskā) apspriešana, būvniecības saskaņojums

Ietekmes uz vidi
novērtēšanas procesā

Pēc 01.10.2014.
Ietekmes uz vidi novērtēšanas procesā
(objektiem, kas var būtiski ietekmēt vidi piem. cūku vai
mājputnu intensīvās audzēšanas kompleksiem)

Teritorijas plānošanas
procesā

Pēc 01.10.2014.
Teritorijas plānošanas procesā
t.sk. par detālplānojumu

Būves apspriešana
Būvniecības likumā
noteiktos gadījumos

Pēc 01.10.2014.
Ja blakus dzīvojamai vai publiskai apbūvei ir ierosināta
objekta, kurš var radīt smaku, troksni, vibrāciju vai cita
veida piesārņojumu, bet nav nepieciešams IVN,
būvvalde nodrošina būvniecības ieceres publisku
apspriešanu.

Būvatļaujas paziņošana sabiedrībai (būvvaldes kompetence)

- Par pieņemto lēmumu pašvaldības noteikta institūcija vai amatpersona paziņo sabiedrībai, publicējot paziņojumu pašvaldības mājaslapā internetā un būvniecības informācijas sistēmā triju darba dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.
- Ja informācija par lēmumu par būvatļauju publicēta likumā noteiktā kārtībā, šis lēmums attiecībā uz citām personām uzskatāms par paziņotu ar brīdi, kad tas stāties spēkā.

(Dokumenta publiska paziņošana sabiedrībai atbilstoši Paziņošanas likuma 11.panta trešajai daļai.)

Sabiedrības informēšana par saņemto būvatļauju (pasūtītāja kompetence)

Pasūtītājs paziņo par saņemto būvatļauju piecu dienu laikā sabiedrībai, izvietojot būvtāfeli zemes gabalā, kurā atļauta būvniecība.

Pasūtītājs var individuāli rakstveidā informēt tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar zemes gabalu, kurā atļauta būvniecība.

Paziņošanas pasākumiem ir informatīvs raksturs.

Augstāka iestāde vai tiesa var atjaunot procesuālo termiņu būvatļaujas apstrīdēšanai un pārsūdzēšanai, ja tā konstatē, ka sabiedrības informēšana par izsniegto būvatļauju bijusi acīmredzami nepietiekama.

Būvatļaujas apstrīdēšanas termiņi

- Būvatļauju var apstrīdēt vai pārsūdzēt mēneša laikā, no administratīvā akta spēkā stāšanās dienas.
- Kopējais laiks, kurā būvniecības procesā izdota administratīvā akta apstrīdēšanas iesniegums tiek izskatīts iestādē, nedrīkst būt ilgāks par diviem mēnešiem no iesnieguma saņemšanas dienas.
- Personai ir pienākums iesniegumā par administratīvā akta apstrīdēšanu vai pieteikumā par administratīvā akta pārsūdzēšanu pamatot administratīvā akta prettiesiskumu.

Būvniecības kontrole

Vispārīgi nosacījumi

- Būvvalde norīko būvinspektoru būvniecības kontrolei objektā un nosaka obligāto būvlaukuma apmeklējuma grafiku (gadījumos, kad būvei nepieciešama būvuzraudzība, minētais grafiks nosakāms, izvērtējot būvuzraudzības plānā noteiktos galvenos būvdarbu posmus).
- Būvinspektoram, veicot būvniecības kontroli, ir tiesības apskatīt un pārbaudīt būvi un būvlaukumu būvdarbu laikā.
- Pirms būvvalde izdod būvatļauju, būvinspektors veic paredzētās būves īstenošanas vietas pārbaudi, lai pārliecinātos par patvaļīgas būvniecības neesamību.
- Pēc būvdarbu uzsākšanas būvinspektors kontrolē būvniecības procesu, apsekojot atbilstoši būvuzraudzības plānam būvdarbu veikšanas vietu.

Ekspluatācijā nodotu būvju uzraudzība

- Būvinspektoram, uzrādot darba apliecību un augstākas amatpersonas pilnvarojumu, ir tiesības apmeklēt fiziskajām un juridiskajām personām piederošās vai to lietošanā esošās būves un atsevišķas telpas, lai **kontrolētu ekspluatācijas atbilstību** normatīvajiem aktiem, tai skaitā **patvaļīgas būvniecības esamību un būves drošumu**.
- **Trešās grupas publisku ēku ekspluatācijas uzraudzību nodrošina Būvniecības valsts kontroles birojā nodarbināts būvinspektors.**

Vispārīgie būvnoteikumi

1. Ēku iedalījums grupās

kritērijs	I grupa	III grupa
1. Stāvu skaits		1) Ēka, kurai ir vairāk nekā pieci virszemes stāvi 2) Ēka, kurai ir vairāk nekā viens apakšzemes stāvs
2. Cilvēku skaits		Publiskā ēka, kurā paredzēts vienlaikus uzturēties vairāk nekā 100 cilvēkiem
3. Platība, apbūves laukums	1) Mazēka (vienstāva ēka, t.sk. nojume un palīgēka, kuras apbūves laukums nav lielāks par 25 m ²) 2) Ārpus pilsētu un ciema teritorijām vienkārtu lauku saimniecību nedzīvojamā ēka, kura nav paredzēta dzīvnieku turēšanai, un palīgēka (piemēram, saimniecības ēkas, noliktavas, šķūņi, pagrabi, nojumes, garāžas) ar apbūves laukumu līdz 60 m ² 3) Atsevišķa rūpnieciski izgatavota vienkārtu ēka ar apbūves laukumu līdz 60 m ² , tai skaitā konteinertipa ēka vai būvizstrādājums, izņemot ēkas, kurās tiek izvietota bīstamā iekārta 4) Betonēts laukums pakaišu kūtsmēslu uzkrāšanai (uzglabāšanai ar virvas uzkrāšanas tvertni) līdz 50m ²	1) Ražošanas ēka, kuras kopējā platība ir lielāka par 1000 m ² 2) Noliktavas ēka, kuras kopējā platība ir lielāka par 2000 m ²
4. Būvtilpums	Ūdens rezervuāri (pazemes un virszemes) līdz 50 m ³ ārpus pilsētu un ciemu teritorijām	1) Ēka šķidru, gāzveida vielu vai beramu materiālu uzglabāšanai, pārkraušanai vai pārstrādei ar būvtilpumu virs 5000 m ³ 2) Ūdens rezervuāri (pazemes un virszemes) virs 1000 m ³
5. Jauda	1) Kompaktās (konteinertipa) transformatoru apakšstacijas un sadales ietaises ar nominālo spriegumu līdz 20 kV ārpus pilsētām, ja tās atrodas ārpus esošo spēkstaciju un apakšstaciju teritorijām 2) Elektroietaišu ēkas ar pamatiem, mazākas par 60 m ² ārpus pilsētām un ciemiem	1) Katlumājas un elektroenerģijas apgādes ēkas ar siltuma jaudu lielāku par 2 MW un/vai elektrisko jaudu lielāku par 2 MW 2) Slēgto transformatoru apakšstaciju ēkas ar 110 kV spriegumu un augstāku

Vispārīgie būvnoteikumi

2. Inženierbūvju iedalījums grupās

Speciālie būvnoteikumi	I grupa	III grupa
1. Autoceļi un ielas	Māju ceļš viena īpašnieka zemes gabalā	1) Automaģistrāles un ātrsatiksmes autoceļi 2) Tilti, viadukti un ceļu pārvadi 3) Tuneli, garāki par 100 m
2. Dzelzceļa būves (valsts, pašvaldību un privātie)	Dzelzceļa gājēju pārejas un dzelzceļa tehnoloģiskās pārbrauktuves	1) Publiskās lietošanas dzelzceļi 2) Tilti, viadukti un ceļu pārvadi 3) Tuneli, garāki par 100 m
3. Elektronisko sakaru būves	Inženiertīklu pievadi	1) Maģistrālās sakaru līnijas 2) Torņi, augstāki par 100 m
4. Enerģijas ražošanas, glabāšanas, pārvades un sadales būves	1) Elektrotīkli ar nominālo spriegumu līdz 20 kV, tajā skaitā elektroapgādes sadalnes (uzskaites, relejaizsardzības, kabeļu komutācijas u. c.) un komutācijas un aizsardzības iekārtas 2) Inženiertīklu pievadi	1) Elektropārvades līnijas ar nominālo spriegumu 110 kV un augstāku 2) Apakšstacijas (izņemot slēgtās transformatoru apakšstacijas ēkas) ar 110 kV spriegumu un augstāku 3) Hidroelektrostacijas ar jaudu virs 2 MW 3) Gāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas ar darba spiedienu virs 1,6 MPa 4) Spēkstaciju būves ar jaudu virs 20 kW, tai skaitā vēja elektrostacijas (vēja parki) 5) Dūmeņi virs 60 m
5. Hidrotehniskās un meliorācijas būves	1) Viena īpašnieka meliorācijas sistēma vai atsevišķas būves, ierīces 2) Rakti dīķi ar virsmas laukumu vienas zemes vienības robežās līdz 0,5 ha platībā	1) Ūdens noteces un līmeņu regulēšanas hidrotehniskās būves, ja aizsprosta augstums pārsniedz 15 metrus vai novadbūves caurplūde pārsniedz 500 m ³ /s 2) Ūdens resursu izmantošanas hidrotehniskās būves, ja hidroelektrostacijas projektētā jauda ir no 1 MW līdz 2 MW vai sūkņu stacijas ražīgums ir lielāks par 5 m ³ /s

Vispārīgie būvnoteikumi

6. Ostu hidrotehniskās būves		Iekšējie ūdensceļi un ostas, kas paredzētas iekšzemes ūdenstransportam ar 1000 t un lielāku tilpību
9. Citas, atsevišķi neklasificētas, inženierbūves	<p>1) Atsevišķie labiekārtojuma elementi, kas atrodas publiskajā ārtelpā – soliņi, bērnu rotaļu ierīces, sporta aprīkojums, atsevišķās laternas un apgaismes ķermeņi, karogu masti, velosipēdu statīvi u.tml. ***</p> <p>2) Stacionārie reklāmas un informācijas stendi*** ar augstumu līdz 2,5 m un citi tiem pielīdzināmi objekti, tai skaitā ielu norāžu stabi līdz 4 m (bez elektrības pieslēguma)</p> <p>3) Žogi un mūri viena zemes gabala robežās</p> <p>4) Labiekārtoti (betona, šķembu u. c.) laukumi līdz 50 m² ārpus pilsētu un ciemu teritorijas lauksaimnieciskās ražošanas vajadzībām</p> <p>5) Inženiertīklu pievadi</p>	<p>1) Rūpnieciskās ražošanas būve (ieguves rūpniecības vai iezieguves būves, ķīmiskās ražošanas būves, smagās rūpniecības uzņēmumu būves)</p> <p>2) Visa veida estrādes, atklātie sporta laukumi un baseini ar tribīnēm, kuras paredzētas vairāk nekā 100 cilvēkiem</p> <p>3) Visu veidu maģistrālie cauruļvadi un to pārvades estakādes</p> <p>4) Notekūdeņu attīrīšanas ietaises ar jaudu virs 200 m³/diennaktī</p> <p>5) Kanalizācijas notekūdeņu pārsūkņēšanas stacijas ar jaudu virs 200 m³/diennaktī</p> <p>6) Ūdens un kanalizācijas maģistrāles ar diametru no 1000 mm</p> <p>7) Ūdens attīrīšanas ietaises ar jaudu virs 200 m³/diennaktī</p> <p>8) Lidlauku skrejceļi, kas ir garāki par 2,0 km</p> <p>9) Torņi, augstāki par 100 m</p>

Ēku būvniecības process

	Būvniecības veids	Dokumenta veids	pielikums
I grupas ēkas	Jauna būvniecība	Paskaidrojuma raksts	1.pielikums
	Novietošana	Paskaidrojuma raksts	1.pielikums
	Atjaunošana	Paskaidrojuma raksts	1.pielikums
	Restaurācija	Paskaidrojuma raksts	1.pielikums
	Pārbūve (nepārsniedzot max apjomus)	Paskaidrojuma raksts	1.pielikums
	Pārbūve (pārsniedzot max apjomus), lietošanas veida maiņa	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Restaurācija (kultūras piemineklis)	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Nojaukšana	Paskaidrojuma raksts	2.pielikums
	Lietošanas veida maiņa bez pārbūves	Paskaidrojuma raksts	3.pielikums
	Publiskas ēkas (pilsētās, ciemos) vienkāršota atjaunošana	Paskaidrojuma raksts	1.pielikums
	Vienkāršota ēkas fasādes atjaunošana (pilsētās, ciemos)	Paskaidrojuma raksts	1.pielikums
Konservācija	Paskaidrojuma raksts	7.pielikums	
II grupas ēkas	Jauna būvniecība	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Novietošana	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Restaurācija	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Atjaunošana	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Pārbūve	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Nojaukšana (nav ārējie inženiertīkli vai tie atslēgti)	Paskaidrojuma raksts	2.pielikums
	Nojaukšana	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Lietošanas veida maiņa bez pārbūves	Paskaidrojuma raksts	3.pielikums
	Vienkāršota atjaunošana	Apliecinājuma karte	5.pielikums
	Vienkāršota ēkas fasādes atjaunošana	Ēkas fasādes apliecinājuma karte	6.pielikums
	Konservācija	Paskaidrojuma raksts	7.pielikums
III grupas ēkas	Jauna būvniecība	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Novietošana	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Restaurācija	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Atjaunošana	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Pārbūve	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Nojaukšana	Iesniegums + būvprojekts minimālā sastāvā	4.pielikums, 8.pielikums
	Lietošanas veida maiņa bez pārbūves	Paskaidrojuma raksts	3.pielikums
	Vienkāršota atjaunošana	Apliecinājuma karte	5.pielikums
	Vienkāršota ēkas fasādes atjaunošana	Ēkas fasādes apliecinājuma karte	6.pielikums
	Konservācija	Paskaidrojuma raksts	7.pielikums

Būvniecības informācijas sistēma

E-pakalpojumi būvniecībā

Mērķis: nodrošināt elektronisku būvniecības dokumentācijas apriti, sabiedrības vajadzības pēc informācijas par būvniecības procesiem, vienādu pieeju lēmumu pieņemšanā par būvniecību un vienādu likumu interpretāciju visā Latvijas teritorijā.

BIS ietvaros darbojas:

- Būvkomersantu reģistrs,
- Būvprakses un arhitektu prakses sertifikātu reģistrs,
- Būvinspektoru reģistrs.

□ Saite - <https://bis.gov.lv/bisp/>

Būvkomersantu klasifikācija

Lai pretendētu uz būvdarbu veikšanu, kas pilnībā vai daļēji tiek finansēti no publisko tiesību juridiskās personas līdzekļiem Eiropas Savienības politiku instrumentu vai citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, ja pasūtītājs ir publisko tiesību juridiskā persona vai tās institūcija, būvkomersantam jāsaņem klasifikācijas atzīme.

Būvkomersantus klasificē, izvērtējot to finansiāli ekonomiskos rādītājus un tehniskos kritērijus.

Klasifikācijas sistēma tiks ieviesta no 2016.gada. To veiks Ekonomikas ministrija

Paldies par uzmanību!

